

Колодій А.П., студентка юридично-психологічного факультету НАВС *Науковий керівник: Юрковська Л.Г.*

Основні критерії оцінки ефективності реформи органів внутрішніх справ України

Актуальність обраної теми зумовлена тим, що сучасні тенденції розвитку вітчизняних держави і права, зокрема, демократизація суспільних відносин, конституційна реформа, активізація процесів євроінтеграції, удосконалення законодавства у напрямку посилення захисту прав та свобод громадянина вимагають реформування системи правоохоронних органів. Вирішення такого завдання потребує складення вірогідних аналітичних прогнозів того чи іншого варіанту змін правового статусу, структури та підпорядкування правоохоронних органів, однак найбільш важливими є критерії, базуючись на яких можливо було б досягти підвищення ефективності діяльності правоохоронної системи.

На думку науковців, першим критерієм повинен бути критерій максимальної захищеності прав та свобод людини і громадянина, другим критерієм - деполітизація правоохоронних органів. Третім критерієм ефективності реформування правоохоронної системи України має бути чітке визначення їх компетенції та завдань, розмежування функцій та сфер відповідальності, усунення паралелізму та дублювання функції в їхній діяльності. Четвертим критерієм, на думку вчених, є відповідність європейським стандартам у сфері правоохоронної діяльності. П'ятим критерієм реформування правоохоронної системи мають бути об'єктивні оцінки діяльності правоохоронних органів, що мають ґрунтуватися на рівні довіри населення. [1]

Згідно зі статтю 1 Закону України «Про міліцію», міліція - це державний озброєний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права та свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань.[2]

Відповідно до статті 1 Закону України «Про національну поліцію» національна поліція - державний правоохоронний орган, діяльність якого спрямована на реалізацію державної політики у сфері: захисту прав, свобод і законних інтересів громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства; захисту об'єктів права власності; протидії злочинності; охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки.[3]

Порівнюючи дві вказані статті можемо зробити висновок, що поняття «національна поліція» має більш ширший, гуманістичний зміст, а отже, згідно з вище зазначеним першим критерієм, національна поліція покликана максимально захищати права та свободи людини і громадянина.

Основними завданнями міліції, згідно зі ст. 2 Закону України «Про міліцію», є: забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів; запобігання правопорушенням та їх припинення;

охорона і забезпечення громадського порядку; виявлення кримінальних правопорушень; забезпечення безпеки дорожнього руху; участь у поданні соціальної та правової допомоги громадянам, сприяння у межах своєї компетенції державним органам, підприємствам, установам, організаціям у виконанні покладених на них законом обов'язків.[2]

Згідно зі ст. 2 Закону України «Про національну поліцію» основні завдання поліції полягають у запобіганні та припиненні насильства в сім'ї, дитячої безпритульності та правопорушень серед дітей; забезпеченні безпеки осіб, що беруть участь у кримінальному судочинстві; розшуку громадян та майна у випадках, передбачених законодавством України та міжнародними договорами.[3]

Слід зробити висновки, що новий Закон України «Про національну поліцію», згідно з вище вказаним третім критерієм ефективності реформування правоохоронної системи України, містить більш чітке визначення завдань поліції.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про національну поліцію» повинна відбуватися взаємодія поліції з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства, тісної співпраці та взаємодії. З метою визначення причин та/або умов учинення правопорушень планування службової діяльності органів і підрозділів поліції повинно здійснюватися з урахуванням специфіки регіону та проблем територіальних громад. Рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції. Оцінка рівня довіри населення до поліції проводиться незалежними соціологічними службами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.[3]

Таким чином, підсумовуючи вище зазначене, Закон України «Про національну поліцію» відповідає п'ятому критерію реформування правоохоронної системи, яка передбачає, що об'єктивні оцінки діяльності правоохоронних органів мають ґрунтуватися на рівні довіри населення.

Аналізуючи Закон України «Про міліцію» та «Про національну поліцію» можемо, без сумніву, зробити висновки, що реформа із запровадження поліції на заміну міліції проводиться з метою удосконалення діяльності системи правоохоронних органів та повинна позитивно позначитись на якості функціонування даної системи.

Список використаних джерел

1. Загальна характеристика системи правоохоронних органів України [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://e-works.com.ua/work/160/Zagalna_harakteristika_sistemi_pravoohoronnih_organiv_Ukraini_Formi_zvemen_nya_do_Konstituciinogo_sydy_Ukraini.html

2. Про міліцію: Закон України від 20 грудня 1990 року № 565^П (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради УРСР. - 1991 р. - № 4 - ст. 20.

3. Про національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-УШ // Відомості Верховної Ради України. - 2015 р. - № 40-41 - ст. 379.